

- Uvod

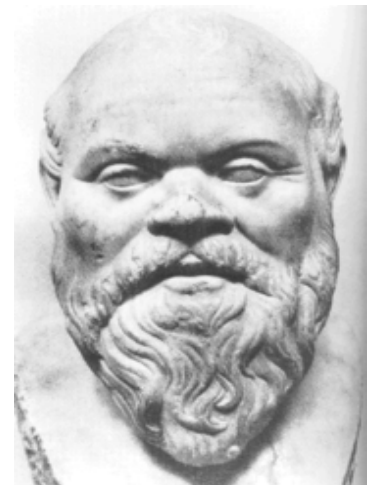
Kao kolevka čitave evropske civilizacije ,njene politike,nauke,umetnosti i morala,Antička Grčka je privlačno polje istraživanja i saznavanja.Antička filozofija uticala je na razvoj drugih nauka i kultura.Grčka civilizacija je uz pomoć filozofije oslobodila naučno mišljenje od religije.Razvoj filozofije prolazi kroz tri perioda a to su kosmonološki,antropološki i helenističko~rimski period.Antropološki period je od velikog značaja za čovečansvo jer filozofsko razmišljanje napušta problematiku prirode i usredsređuje se na čoveka i društvenu problematiku.Ova epoha dala je veliki doprinos razvoju prosvete i obrazovanju uopšte,zato što su se ondašnji filozofi i predstavnici ove epohe naročito bavili etičkim problemima i sistemom podučavanja.

Sokrat kao istaknuti predstavnik antropološkog doba utemeljio je filozofske pravce koji će koristiti ne samo njegovim učenicima i budućim filozofima, već i pedagozima,sociolozima,psiholozima i teoretičarima.Zato njegovo delanje i saznanja predstavljaju polaznu tačku u razrešenju ili rasčlanjenju suštinskih problema kojima se bavimo.Da bi smo pristupili analizi i objašnjenju nekog od njegovih saznanja neophodno je da se prvo upoznamo sa njegovim životom i radom kako bi shvatili njegovu filozofiju i stanovišta.

- Sokratov metod

Sokrat(469.p.n.e.~399.p.n.e.)bio je grčki filozof i jedna od najznačajnijih ličnosti zapadnjačke filozofske tradicije.Rodio se u antičkom selu Alopeke,severoistočno od Atine.Otac mu je bio vajar,pa se i Sokrat jedno vreme bavio vajarstvom,a njegova majka bila je porodilja.Nikada nije putovao van rodnog mesta,osim kad ga je morao napuštati zbog neke dužnosti.Za njegovo ime vezuju se mnoge legende i mitovi.Uvek je išao bos,nosio istu odeću i živeo vrlo skromno.Imao je troje dece,ali nijedno od njih nije krenulo njegovim tragom,niti nastavilo njegovo delovanje.

O Sokratovom životu najviše znamo iz Platonovih dela i spisa njegovog savremenika Ksenoforta(Uspomene o Sokratu).Živeo je u vremenu opadanja Atine kada su vladali sukobi sa Spartom,tako da je uzimao učeše u bitkama i Penelopskom ratu. Kada je odustao od zanata,posvetio se umnom radu i predao istraživanju samog sebe i drugih ljudi.U tom cilju,Sokrat se posvetio vođenju rasprava na trgu u Atini.Otkrivao je neznanje sagovornicima,pobijao sofistički skepticizam i kritikovao državno uređenje, zbog čega je i osuđen na smrt.Optuzili su ga da kvari atinsku omladinu učeći je da ne postuje starije.U 70.godini svog života optužen je pred sudom na čelu sa Meletom.Suđenje Sokratu izazvalo je veliku debatu,inicirajući nastanak čitavog žanra u literaturi potnatog kao sokratski logoi.Sokratov način predavanja ljutio je uticajne ljude toga doba,čija je reputacija mudrosti i vrlin bila urušena njegovim pitanjima.Sokrat je bio dovoljno mudar da ne vređa svoje političke sabesednike,ali su drugi koristili njegovu retoriku da podvrgnu ruglu moćnike toga vremena.Iritantna priroda njegovih pitanja donela mu je nadimak „konjska muva Atine“. Očigledno u stavu njegove filozofije poštovanja zakona,on je sam izvršio smrtnu kaznu,popivši otrov u tamnici.Postoji priča da su mu prijatelji i učenici predlagali da pobegne iz zatvora,ali je on ostao dosledan svom stavu da se zakon mora poštovati,čak i kada nije pravičan. Posle njegove smrti građani su se pokajali pa su osudili njegovog tuzioca na smrt.Sokratovu odbranu pred sudom u nekoliko spisa zabeležio je Platon i one predstavljaju izvrsne sudske besede koje su zauzele mesto u istoriji retorike.Kao besednik Sokrat je bio naročito cenjen i postovan u krugu svojih istomislilaca.

U svojoj filozofiji bio je oprečan stavovima sofista da je svako za sebe u svom mišljenju u pravu. Protivio se relativizovanju vrednosti i tvrdio da mora potojati bolje i gore, mudrije i manje mudro, tačno i netačno. Čak i kada ne znamo istinit odgovor na neko pitanje, mi treba da se ponašamo kao da taj odgovor može biti samo jedan, a ne kao sofisti podržavamo sva mišljenja. Ovo naročito vazi za ispitivanje apstraktnih pojmova i pojava kao što je pitanje vrline, pravde, istine. Smatrao je da ljudi ako pomisle na pravi način mogu doći do pravih odgovora, tako da je „vrlina vrsta znanja“. Smatra je da njegova mudrost počiva na njegovim poznatim rečima „Znam da ništa ne znam“. Verovao je da ljudi ako se odreknu materijalnih stvari i usredsrede na međuljudske odnose i samorazvoj, odnosno razvoj intelekta mogu spoznati šta je vrlina.

Neosporno je da je njegovo delovanje u Atini ostavilo traga jer su se pod njegovim uticajem razvile najmanje tri tzv. sokratske filozofske škole.

1. Megarska škola. Osnivač i predstavnik je bio Euklid iz Megare koji je nastojao da Parmenidovo „Jedno“ spoji sa Sokratovim „Dobrom“. To znači da iako vrlina ima više imena npr. hrabrost, umerenost, ona je samo jedna, što znači da je nepromenljiva. Cilj života prema shvatanju ove škole je autarhija, a to je nezavisnost razuma od spoljašnjeg i unutrašnjeg sveta. Megarska škola se razvila u neku vrstu eristike, gde su se smišljali različiti dovtljiviji dokazi da bi se neko stanovište pobilo putem svodenja na apsurd.
2. Kinička škola. Nije imala konzistentan filozofski sistem. Zato su zagovornici ove škole zastupali stav o autarhiji kao polazište za svoje filozofsko delovanje. Smatralo se da autarhija (samodovoljnost) može doneti zadovoljstvo pojedincu koji se sreće sa životnim nedaćama. Osnivačem kiničke škole se smatra Antisten koji je bio Sokratov učenik i prijatelj. On je smatrao da se sreća zasniva na vrlini, a vrlina se sastoji u delovanju, tako da se ona može naučiti. Znanje o vrlini se stoga ne može izgubiti tj. razumni ljudi ne mogu delovati nerazumno. Značajni predstavnik ove škole bio je Diogen iz Sinope koji se posvetio „životu u skladu sa prirodom“, tako što se odrekao materijalne imovine i odbacio konvencionalne poglede na sreću.
3. Kirenska škola. Osnivačem se smatra Aristip iz Kirene koji je najpre bio sofista, a kasnije, dolaskom u Atinu sledi Sokratovo učenje. Njegovo učenje smatra da nam samo naša čula mogu dati pouzdano znanje. Smatrao je da je cilj ljudskog delanja postizanje prijatnih oseća. Iako se to razlikuje od Sokratovih stanovišta, Aristip je smatrao da je sreća sama po sebi svrha života i uveo u svoje učenje element prosuđivanja.

Sudeći po Platonu i Aristotelu, Sokrat je vrlinu shvatio kao znanje, a porok kao neznanje što je izazvalo mnogo otpora i nerazumevanja u tom vremenu. Najčešće se isticalo da hrabrost (jedna od četiri vrline pored mudrosti, pravičnosti i umerenosti) nikako ne može biti znanje, jer i nezalice i budale mogu onda biti hrabri. Ovo iskustvo je Sokratu dalo povod da istakne razliku između hrabrosti i smelosti, pa je smelost osobina nezalice i nemudrih ljudi. Ostale vrline nisu tako diskutabilne jer se nisu mogle pripisati neznanju. Sokrat je branio tezu da se svako zlo čini iz neznanja, jer svi ljudi teže dobru (iako često ne znaju šta je dobro). Sokratova istraživanja u ovoj sferi bila su snažan podsticaj traganja njegovih naslednika za povezanošću ljudskog znanja i vrhunskog dobra. Poznata je jedna anegdota o razgovoru između Sokrata i njegovog prijatelja u kojoj su sjedinjena Sokratova poimanja dobra, korisnosti i istine.

Jednog dana pride Sokratu njegov stari poznanik i bez pozdrava ili ičeg drugog uljudnijeg navali na njega pitanjem: 'Sokrate, znaš li šta sam upravo čuo o jednom tvom učeniku?!' No, za razliku od nas, običnih smrtnika koji bismo ovakvo nešto jedva dočekali i verovatno nastavili pitanjem: 'Šta?!', Sokrat

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

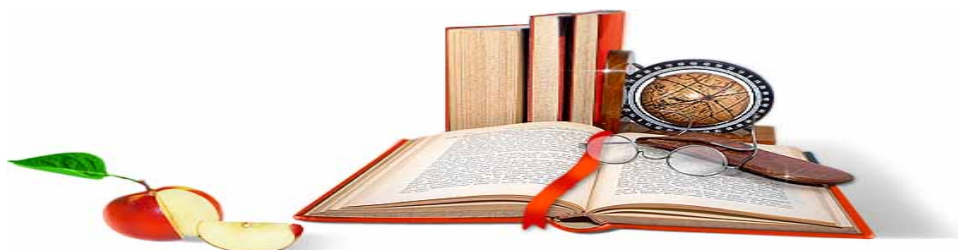
WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **[SEMINARSKI](#)**, **[DIPLOMSKI](#)** ILI **[MATURSKI](#)** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **[GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#)** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **[BAZI](#)** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **[IZRADA RADOVA](#)**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **[FORUMU](#)** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com